

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه روانشناسی ورزشی

عنوان:

بررسی رابطه میان درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش)
با انسجام تیمی و رضایت فوتبالیست‌های شرکت کننده
در نهمین المپیاد ورزشی

پژوهشگر:

مرزبان اردشیری

استاد راهنما:

دکتر مهدی ضرغامی

استاد مشاور:

دکتر پروانه شفیعی نیا

خرداد ماه ۱۳۸۸

صلى الله عليه وسلم

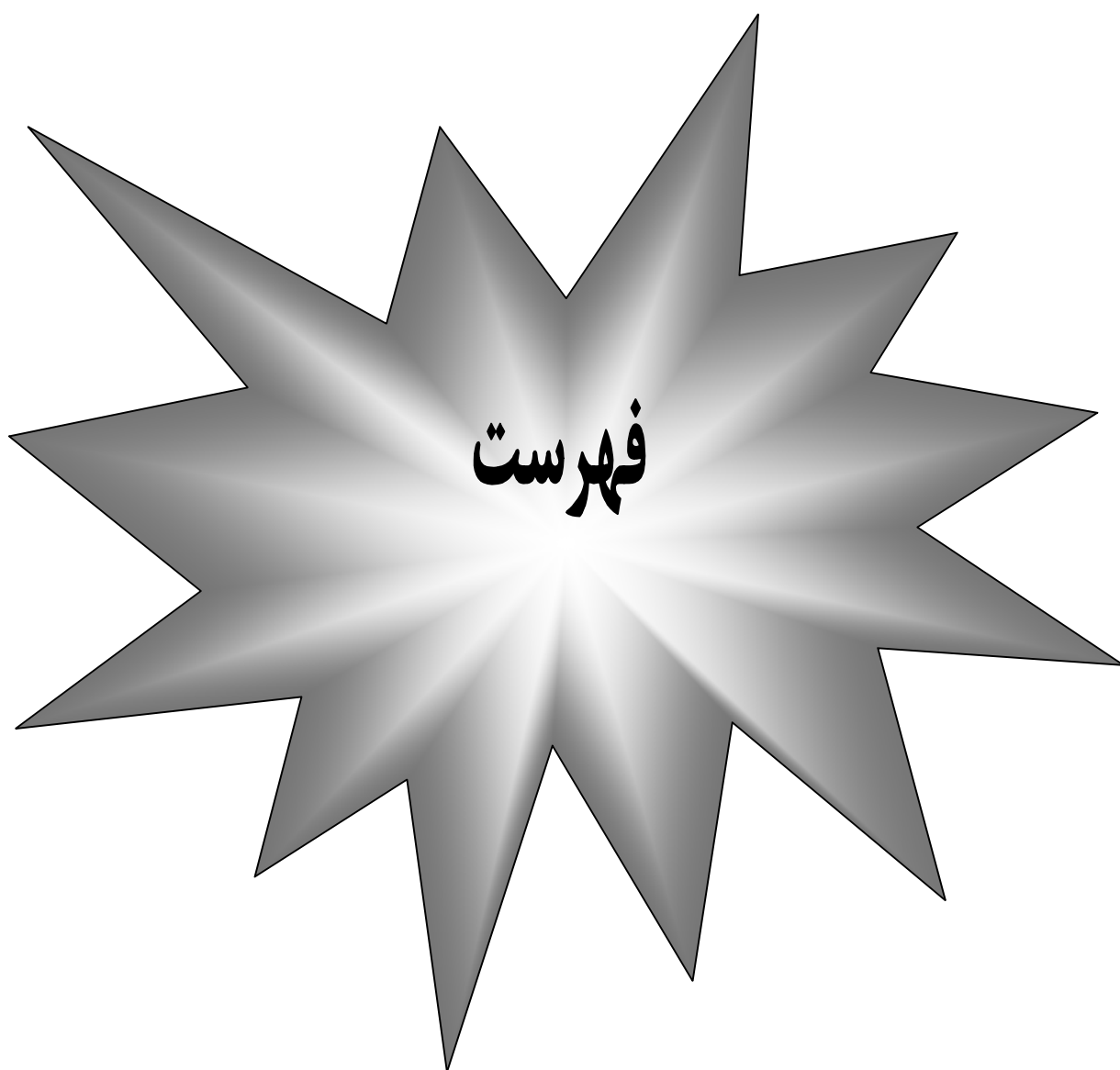
قد و

باپس از یاور یارم، یاور یارم، رای یادش ایستی استی اما، اس را آن جای توتاش ریدن شای .
ن شادی ت. حم ا. دم را پسن نوم، ورا پسن نام، بادی ندم مرادوت و خاساری را امام سانی
بو ای ان ا مرار ون وده ا و و و آورم.

والامایان تلالی اتدای رودای ات، رودای از مام سانی بارامای و ما شان، ریدن تلاش را ن سا ا. و و
لازمی دام از . ان راه را شام داوران ایق را ن و و آوردر ای دن دم از ریدن، رودای م. پاس و
وم آوزگاری را اریدن را ن آ و ن ا ر. ، س ش ا ت ا پاس و قنی و در ا اتدرا مای ار ندم
ناب آ می در ممدی مرغی ا از دارم.

باپس یان از اتد شاورم مرکز خام دمر و ا ح یا ی ا ما ام و در و خاندا مام را پلخ داور.
از مرکز خام دمر و ش ورش رت یم مرشان ب ض وده ام، ل و رودای را دارم.
از خاواده م واره مام ال زرنی ام ت و ما شان رری رام وده ات خاصا و عا ققا پاس ارم.
از دو تان م غاری عار، ی د آریا و ران، واد و رعی، اوزاری، امدوی زاده، و ن طلالی زاده و ممدی یدریان مای
ال اجام پمیان واره وم و در و ما پاس ارم.

ما و رودای م از ک بی کارنان دا، دو تان م و مای کلای می ام آنای با آما از رمرن
و ی ای ن و و.

فصل اول: مقدمه و معرفی تحقیق

صفحه

عنوان

۲	مقدمه
۳	بیان مسئله
۶	ضرورت و اهمیت تحقیق
۸	اهداف تحقیق
۸	هدف کلی
۸	اهداف جزئی
۱۰	فرضیه‌های تحقیق
۱۲	محدودیت‌های تحقیق
۱۲	محدودیت‌های قابل کنترل
۱۲	محدودیت‌های غیر قابل کنترل
۱۳	تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق
۱۳	ابهام نقش
۱۳	پذیرش نقش
۱۴	رضایت نقش
۱۴	انسجام تیمی
۱۴	رضایت ورزشکار

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۷	مقدمه
۱۷	مبانی نظری
۱۷	گروه پویا
۲۰	نظریه نقش
۲۲	نقش‌ها در بین گروه تیم ورزشی
۲۳	انتظارات نقش
۲۶	انسجام تیم
۲۷	رضایت ورزشکار
۲۹	ابهام در روانشناسی

۳۲	ابهام نقش
۳۵	پذیرش نقش
۳۷	رضایت نقش
۴۰	پیشینه تحقیق
۴۰	تحقیقات داخل کشور
۴۱	تحقیقات خارج از کشور

فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق

۴۸	مقدمه
۴۸	روش و طرح تحقیق
۴۸	جامعه آماری
۴۹	نمونه آماری
۴۹	آزمودنی‌های تحقیق و نحوه انتخاب آنها
۴۹	متغیرهای تحقیق
۵۰	ابزار اندازه‌گیری
۵۳	شیوه جمع‌آوری اطلاعات
۵۳	روش آماری

فصل چهارم: یافته‌های تحقیق

۵۵	مقدمه
۵۵	توصیف یافته‌های تحقیق
۵۵	یافته‌های توصیفی مربوط به ویژگی‌های فردی آزمودنی‌های تحقیق
۵۷	یافته‌های توصیفی حاصل از پرسش‌نامه‌های تحقیق
۶۰	آزمون فرضیه‌های تحقیق

۷۱	مقدمه
۷۱	خلاصه تحقیق
۷۳	یافته‌های تحقیق
۷۶	بحث و نتیجه‌گیری
۸۴	نتیجه‌گیری کلی
۸۵	پیشنهادات تحقیق
۸۹	منابع تحقیق
۹۶	ضمائم

فهرست پیوست‌ها

۹۷	پیوست ۱ (پرسشنامه ابهام نقش)
۹۸	پیوست ۲ (پرسشنامه پذیرش نقش و رضایت نقش)
۹۹	پیوست ۳ (پرسشنامه انسجام تیمی)
۱۰۰	پیوست ۴ (پرسشنامه رضایت ورزشکار)

فهرست جداول

۵۵	جدول (۴-۱) اطلاعات توصیفی مربوط به سن آزمودنی‌ها در تیم‌های فوتبال
۵۶	جدول (۴-۲) توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب سوابق ورزشی
۵۶	جدول (۴-۳) توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر اساس پست در بازی فوتبال
۵۷	جدول (۴-۴) توزیع فراوانی آزمودنی‌ها بر حسب عضویت و عدم عضویت در باشگاه ورزشی

۵۷	جدول (۴-۵)----- توزیع فراوانی آزمودنی‌ها به تفکیک دانشگاه محل تحصیل
۵۸	جدول (۴-۶)----- میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره‌های ابهام نقش و خرده مقیاس‌های آن و متغیر پذیرش نقش
۵۹	جدول (۴-۷)----- میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر سؤالات انسجام تیمی و خرده مقیاس‌های آن و متغیر رضایت نقش
۵۹	جدول (۴-۸)----- میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر سؤالات رضایت ورزشکار و خرده مقیاس‌های آن
۶۱	جدول (۴-۹)----- نتایج همبستگی ساده ابهام نقش و مؤلفه‌های آن با پذیرش نقش و رضایت نقش
۶۲	جدول (۴-۱۰)----- نتایج همبستگی ساده ابهام نقش و مؤلفه‌های آن با انسجام تیمی و رضایت ورزشکار
۶۳	جدول (۴-۱۱)----- نتایج همبستگی ساده پذیرش نقش و رضایت نقش با انسجام تیمی و مؤلفه‌های آن
۶۴	جدول (۴-۱۲)----- نتایج همبستگی ساده پذیرش نقش و رضایت نقش با رضایت ورزشکار و مؤلفه‌های آن
۶۵	جدول (۴-۱۳)----- نتایج رگرسیون چند متغیری با روش ورود برای پیش‌بینی پذیرش نقش از طریق مؤلفه‌های ابهام نقش
۶۶	جدول (۴-۱۴)----- نتایج رگرسیون چند متغیری با روش ورود برای پیش‌بینی رضایت نقش از طریق مؤلفه‌های ابهام نقش
۶۷	جدول (۴-۱۵)----- نتایج رگرسیون چند متغیری با روش ورود برای پیش‌بینی انسجام تیمی از طریق پذیرش نقش و رضایت نقش
۶۸	جدول (۴-۱۶)----- نتایج رگرسیون چند متغیری با روش ورود برای پیش‌بینی رضایت ورزشکار از طریق پذیرش نقش و رضایت نقش

جدول (۴-۱۷)-----۶۹
نتایج آزمون t برای مقایسه میانگین متغیرهای ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش،
انسجام تیمی و رضایت ورزشکار در تیم‌های موفق و تیم‌های ناموفق

فهرست شکل‌ها

شکل ۱-۱:-----۴
مدل خطی جونز (۲۰۰۶) ارتباط بین متغیرهای ابهام/ وضوح نقش، پذیرش و رضایت نقش،
انسجام تیمی و رضایت ورزشکار

شکل ۱-۲:-----۱۷
چارچوب فکری برای تیم‌های ورزشی (کارون، هاوسن بلاوس و آیس، ۲۰۰۵)

شکل ۲-۲:-----۲۴
مدل ضمنی نقش آیس، بیوکامپ و برای (۲۰۰۶)

بسمه تعالی

نام خانوادگی: اردشیری	نام: مرزبان
موضوع: بررسی رابطه میان درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش) با انسجام تیمی و رضایت فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی	
استاد راهنما: دکتر مهدی ضرغامی	استاد مشاور: دکتر پروانه شفیعی نیا
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش: رفتار حرکتی	
محل تحصیل: دانشگاه شهید چمران اهواز	
دانشکده: تربیت بدنی و علوم ورزشی	
تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۸۸/۳/۲۴	تعداد صفحه: ۹۹
کلید واژه‌ها: ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار	
<p>چکیده: هدف از این تحقیق بررسی روابط ارتباط بین ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش، انسجام تیمی، و رضایت ورزشکار می‌باشد. فرض بر این است که ابهام نقش پیش بینی‌کننده هر دوی پذیرش نقش و رضایت از نقش می‌باشد و همچنین پذیرش نقش و رضایت نقش پیش بینی‌کننده هر دوی انسجام تیمی و رضایت ورزشکار می‌باشد.</p> <p>شرکت کنندگان شامل ۲۳۴ بازیکن مرد تیم فوتبال از ۱۳ دانشگاه با دامنه سنی ۱۸ تا ۳۱ سال و میانگین سنی ۲۴/۵ سال را تشکیل می‌دادند. برای جمع آوری داده‌ها از مقیاس ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش، انسجام تیمی در پرسشنامه محیط گروهی و پرسشنامه رضایت ورزشکار استفاده شد. شرکت کنندگان بعد از اتمام مسابقات پرسش‌نامه‌های ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش، انسجام تیمی در پرسشنامه محیط گروهی و پرسشنامه رضایت ورزشکار را پاسخ دادند. نتایج نشان داد همبستگی بین ابهام نقش با پذیرش نقش ($r = -0.42$)، ابهام نقش با رضایت نقش ($r = -0.70$)، ابهام نقش با انسجام تیمی ($r = -0.27$) و ابهام نقش با رضایت ورزشکار ($r = -0.23$) از نوع منفی و معنادار می‌باشد. همچنین تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیر مرحله‌ای با روش ورود نشان داد که ابهام نقش مربوط نتایج شکست در نقش، پیش بینی کننده پذیرش نقش و ابهام نقش مربوط به حوزه ارزیابی نقش و نتایج شکست در نقش هر دو به یک اندازه توانسته‌اند پیش بینی کننده رضایت نقش باشند. علاوه بر این تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیر مرحله‌ای با روش ورود نشان داد که رضایت از نقش تنها پیش بینی کننده رضایت ورزشکار و همچنین پیش بینی کننده انسجام تیمی بازیکنان تیم های فوتبال می‌باشد.</p>	

مقدمه

روانشناسان ورزش با مطالعه و بررسی مهارت های مختلف روانی خدمات بسیار شایانی به ورزش قهرمانی کرده اند و دامنه این تحقیقات روز به روز در حال گسترش است. در سال ۲۰۰۲ شعار بهداشت جهانی " تحرک رمز سلامتی " عنوان شده و کاربرد روانشناسی در ورزش نیز به طور مشخص مورد تأکید قرار گرفته است (ول و گرینلیس^۱، ۲۰۰۳).

یکی از مهمترین کانون های مورد توجه در زمینه روانشناسی ورزش این است که تجربه ورزشی را برای عواملی که پیچیده و مبهم هستند، افزایش دهیم. بسیار مهم است که برای افزایش دادن تجربه ورزشکار، در ابتدا از فاکتورهایی که ممکن است به صورت منفی یا مثبت (توسعه دهنده یا بازدارنده)، ادراک ورزشکار را نسبت به تجربه اش، تحت تأثیر قرار می دهند، آگاه باشیم. برای درک بیشتر تجارب ورزشی، ورزشکارانی که عضوی از یک گروه یا تیم هستند، تأثیری قوی بر اعضای گروه دارند، هر چه این تأثیر منفی یا مثبت باشد، تاثیر خود را بر گروه می گذارند. بهر حال تاثیر- گذاری ورزشکار در یک گروه غیر قابل اجتناب است. کارون، هاوسن بلاوس و آیس^۲ (۲۰۰۵) یک تیم ورزشی را به عنوان دو یا چند نفر که دارای هدف مشترکی هستند و الگوهای ساختاری ارتباط و ادراکات معمولی درباره ساختار گروه را دارا باشند، تعریف کردند. هنگام نگاه کردن به تیم های ورزشی، بازیکن تعویضی، مربی، کاپیتان تیم و ذخیره تیم علاوه بر متعلق بودن به یک تیم، ایده و علایق همسوئی دارند. هر کدام از این اشخاص نقش مشخصی دارند که از آنها انتظار می رود که آن نقش را ایفا کنند.

نقش ها توسط تعدادی از محققین به عنوان مجموعه ای از انتظارات در باره رفتارهای معین برای موقعیت یا وضعیت مشخص در یک بافت ویژه اجتماعی تعریف شده اند (بیدل و توماس^۳، ۱۹۶۶؛ کاتز، و کاهن^۴، ۱۹۷۸ و شاو^۵، ۱۹۷۱). اگر چه تحقیق در باره نقش ها در گروه های ورزشی در حال افزایش است، بیشتر تحقیقاتی که انجام شده است ترسیمی از ادبیات سازمانی و ادبیات صنعتی/ تجاری است، تحقیقاتی که در حوزه ورزشی انجام شده است، اهمیت نقش های فردی در زمینه های محیط تیم ورزشی را بر جسته تر ساخته است (آیس، بیوکامپ، و برای^۶، به نقل از جونز^۷ ۲۰۰۶).

نقش یک ورزشکار در تیم، وضوح نقش/ ابهام نقش، پذیرش و یا رضایت نقش همگی ممکن است انسجام تیمی و رضایت کلی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار دهند (جونز، ۲۰۰۶). و از طرف دیگر، خود انسجام تیمی و رضایت ورزشکار می تواند بر عملکرد و موفقیت تیمی تأثیر بگذارد، که این مطالعه بر این روابط متمرکز است. مخصوصاً اگر ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش را پیش

1. Well & Greenlees

2. Carron, Hausenblaus & Eys

3. Biddle & Thomas

4. Katz & Kahn

5. Shaw

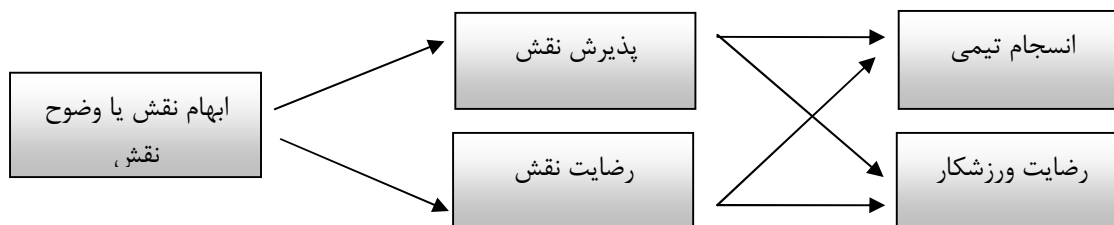
6. Eys, Beauchamp & Bray

7. Jones

بینی کند، پذیرش و رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار را پیش بینی کند. بنابراین، با توجه به ارزشمندی این عوامل در امر کارکردی ورزشکاران، هدف مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش) با انسجام گروهی و رضایت ورزشکاران فوتبالیست شرکت کننده در نهمین المپیاد فرهنگی ورزشی دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور در استان یزد تابستان ۸۷ می‌باشد و همچنین در نظر دارد تفاوت در گروه‌های موفق (۳ تیم بالای جدول قهرمانی) و ناموفق (۳ تیم پایین جدول قهرمانی) را بررسی کند.

بیان مسئله:

قوی ترین انگیزه در پیشرفت انسان، احساس لذت از مهارت خویش و نتایج مورد انتظار در یک کار فردی و اجتماعی است، او تمایل دارد کاری را که در آن مهارت دارد به نحو مطلوب انجام داده و در آن پیشرفت چشمگیری داشته باشد (برونووسکی^۱، ۱۹۵۸ به نقل از سهرابی، بهرام و ارقامی، ۱۳۸۳). کسب موفقیت و قهرمانی نیاز به کوشش دارد، برای رسیدن ورزشکار به این مرحله از موفقیت و بهبود عملکرد وی و همچنین آزمون استعداد بالقوه در او نیازمند عوامل متعددی می‌باشد که از این نقطه نظر باید از تمام استعدادهای ذاتی، تجارب ورزشی و همه امکانات استفاده شود. مؤلفه‌های مهمی در روانشناسی ورزش وجود دارد که همراه با مهارت‌های ذهنی^۲ می‌توان آنها را تا سطح بهینه بالا برد که به تبع بر موفقیت ورزشکاران تأثیر می‌گذارد (ول و گرینلس، ۲۰۰۳). از جمله این مؤلفه‌ها درگیری نقش^۳، انسجام تیمی^۴ و رضایت ورزشکار^۵ می‌باشند. عناصر مختلف زیادی زیر مجموعه درگیری نقش هستند (مثال: ابهام نقش، خاصیت یا اثر نقش، سنگینی (اضافه بار) نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش). سه مورد از موارد ذکر شده در بالا که در این تحقیق مورد بررسی قرار خواهند گرفت عبارتند از: ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش^۶. جونز (۲۰۰۶) یک مدل خطی را برای ارتباط بین این متغیرها فرض کرده و اظهار می‌دارد که ابهام/ وضوح نقش می‌تواند پذیرش و رضایت نقش را پیش‌بینی می‌کند و همچنین پذیرش و رضایت نقش می‌تواند انسجام تیمی و رضایت ورزشکار را پیش‌بینی می‌کند (شکل ذیل ارتباط بین این متغیرها را نشان می‌دهد).

¹ . J berunovski

² . mental skills

³ . role Involvement

⁴ . team cohesion

⁵ . athletesatisfaction

⁶ . role ambiguity, role acceptance. & role satisfaction

شکل (۱-۱): مدل خطی جونز (۲۰۰۶) ارتباط بین متغیرهای ابهام/ وضوح نقش، پذیرش و رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار.

ابهام نقش اولین عنصری است که مورد توجه می‌باشد، زیرا از طریق ابهام نقش است که سوالات در باره پذیرش و رضایت نقش پدید می‌آید. ابهام نقش به عنوان فقدان وضوح اطلاعات درباره انتظارات مرتبط با موفقیت یک شخص، تعریف شده است (کاهن و همکاران^۱، ۱۹۶۴). ابهام نقش هنگامی بوجود می‌آید که فرد اطلاعات ناکافی در رابطه با نقش محوله خویش دارد (میچل^۲، ۱۹۷۸).

بیدل^۳ (۱۹۷۹) پذیرش نقش را بعنوان قبول انتظارات که در واقع یک پاسخ آشکار رفتاری به فشار یک نقش ویژه است، تعریف کرد. بعبارت دیگر، بیدل (۱۹۷۹) بیان کرد که پذیرش در واقع یک فرایند شناختی پنهان است که به وسیله آن دو انتظار با هم مقایسه می‌شوند. همچنین، رضایت نقش به عنوان یک حالت مؤثر درگیری نقش، در نظر گرفته می‌شود. و تنها عنصر مؤثری است که در ادبیات شناخته شده است (آیس، بیوکامپ و برای ۲۰۰۵ به نقل از جونز، ۲۰۰۶). لوک^۴ (۱۹۷۶) رضایت شغل [نقش] را به عنوان حالت شاد بودن که شخص در نتیجه‌ی احساسی را در هنگام انجام دادن و برآورده کردن ارزش‌های نقش یا شغلش را دارد، تعریف کرد. کارون، هاوسن بلاوس، و آیس (۲۰۰۵) اظهار کردند که در گروه‌های که هدفشان کوشش کردن در جهت حداکثر کارایی است، نقش‌ها سهم بسزایی در ساختار این گروه‌ها دارند.

انسجام گروهی در حوزه‌هایی متعددی نظیر روانشناسی ورزش، روانشناسی اجتماعی، روانشناسی نظامی و غیره مورد مطالعه قرار گرفته است. از دیدگاه روانشناسی ورزشی انسجام تیمی عبارت است از فرایندی پویا که در میل با هم بودن در گروه، باقی ماندن تا زمان دست‌یابی به اهداف ابزاری و یا ارضاء نیازهای عاطفی اعضا، تعریف شده است (کارون، براوای و ویدمیر^۵، ۱۹۹۸). به نظر می‌رسد که هر چه انسجام و اتحاد یک تیم ورزشی (مثلاً فوتبال) بالا باشد، بازیکنان آن تیم در نقش خویش دچار ابهام کمتری می‌شوند و به خوبی نقش خود را ایفا می‌کنند. مثلاً یک فوتبالیست اگر از تیم خودش راضی باشد و با اعضای تیم صمیمی و با آنها ارتباط متقابل داشته باشد، می‌تواند در رقابت‌های ورزشی با هم تیمی‌هایش همکاری لازم و مؤثری را داشته باشد و به دنبال آن در بالا بردن عملکرد گروهی تیمش سهیم باشد. از سوی دیگر رضایت ورزشکار به عنوان حالت موثر و مثبتی تعریف شده است که از ارزیابی ساختارها، فرآیندها و نتایج مرتبط با تجربه یک ورزشکار استنتاج می‌شود (چلادورای و رایمر^۶، ۱۹۹۷) و مربوط به رضایت از خود، عملکرد و غیره می‌باشد. بنابراین هدف مطالعه حاضر در این پژوهش، بررسی ارتباط میان درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش) با انسجام تیمی و رضایت ورزشکاران موفق و ناموفق

1. Kahn et al

2. Michel

3. Biddle

4. Locke

5. Carron, Brawley, & Widmeyer

6. Riemer & Chelladurai

تیم‌های فوتبال شرکت کننده در المپیاد دانشجویی یزد (تابستان ۸۷) می‌باشد و در این پژوهش شده به پرسش‌های زیر پاسخ داده شود:

۱. آیا ابهام نقش می‌تواند، پذیرش نقش و همچنین رضایت نقش را پیش بینی کند؟
۲. آیا پذیرش نقش و یا رضایت نقش، رضایت ورزشکار را پیش بینی می‌کند؟
۳. آیا پذیرش نقش و یا رضایت نقش، انسجام تیمی را پیش بینی می‌کند؟
۴. آیا بین میانگین متغیرهای عدم ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار در تیم‌های موفق (سه تیم بالای جدول قهرمانی) و تیم‌های ناموفق (سه تیم پایین جدول قهرمانی) تفاوت وجود دارد؟

ضرورت و اهمیت تحقیق

در چند سال اخیر از طرف روانشناسان برای ارتقاء عملکرد ورزشکاران رشته‌های گروهی در مسابقات و انگیزه دستیابی ورزشکاران به موفقیت‌های ورزشی مؤثر و رضایت در فعالیت‌های گروهی، پژوهشی‌های زیادی صورت گرفته است. از جمله تحقیقات انجام شده، پژوهشی‌های است که نشان داده‌اند درگیری نقش می‌تواند منجر به احساسات تنش، کاهش اعتماد به نفس و ناراضی‌تی شود (جانز، ۲۰۰۶، بییتسوس، تئودورکیز و تسیگیلیز^۱، ۲۰۰۷). درگیری نقش شامل مؤلفه‌های زیادی می‌باشد، سه مورد که در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است، ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش می‌باشد. سطح ابهام نقش ورزشکار، در حقیقت می‌تواند رضایت نقش و پذیرش نقش را پیش بینی کند (جونز، ۲۰۰۶). ورزشکاران ممکن است در مورد نقشی که باید انجام دهند، توجیه شوند و نقش فرض شده را بپذیرند اما از این نقش راضی نباشند، در نتیجه تیم از انسجام کمتری برخوردار خواهد بود و همچنین ممکن است نقش فرض شده (نقش جدید) با تجربه ورزشی ورزشکاران همخوانی نداشته باشد و این نیز باعث ناراضی‌تی ورزشی آنان خواهد شد (جونز، ۲۰۰۶).

رایمر و جلا دورای (۱۹۹۸) در مورد رضایت ورزشکار اظهار کرده‌اند که رضایت و موفقیت ورزشی به هم مرتبط هستند. ابهام نقش با رضایت ورزشکار ارتباط منفی معنی‌دار دارد (بیوکامپ و همکاران، ۲۰۰۲). رضایت ورزشکار عواملی است که در افزایش موفقیت و عملکرد ورزشی نقش مهمی ایفا می‌کند. با توجه به اینکه رضایت ورزشی می‌تواند ورزشکاران یک تیم را نسبت به برد و باخت‌های تیم آگاه‌تر کند، پژوهش در این زمینه می‌تواند از اهمیت زیادی برخوردار باشد. حال مسئله اصلی مورد مطالعه پاسخ به روابط و مناسبات قشر دانشجویی و به نوعی کارکردهای اجتماعی در فعالیت‌های ورزشی است. با توجه به اهمیت این موضوع این تحقیق در پی آن است که به بررسی مواردی بپردازد که نتایج آن بعنوان پاسخ به مهمترین عوامل تأثیر گذار در یک فرآیند بهره‌وری نیروی انسانی یعنی، تعیین نقش، ایجاد فرهنگ کار گروهی، بازبینی و انسجام تیمی و همچنین تعیین تأثیر گذاری رضایت فرد در مجموعه میزان موفقیت انسان‌ها که در این

¹. Bebetos & Theodorakis & Tsigilis

پژوهش جامعه هدف دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های کشور در رشته فوتبال می‌باشد، مورد نظر است. نتایج این پژوهش بویژه در مورد ورزش‌های گروهی می‌تواند برای مربیان در سازمان‌های مختلف بویژه سازمان تربیت بدنی، جهت آماده سازی ورزشکاران مفید و ارزشمند باشد، چرا که یکی از عوامل مؤثری که باعث پایین آمدن عملکرد ورزشکاران تیم‌های ورزشی می‌شود عدم انسجام گروهی، نارضایتی و ابهام نقش بالا در ورزشکاران می‌باشد (جونز، ۲۰۰۶).

وجود تحقیقات اندک داخلی و خارجی در این زمینه و همچنین، جدید بودن این متغیرها در حیطه ورزش و ارائه راهبردهای مناسب به ورزشکاران در مسابقات، از دلایل دیگر انجام این پژوهش می‌باشد. با توجه به دلایل فوق، در این پژوهش کوشش می‌شود ارتباط بین ابهام نقش، پذیرش و رضایت نقش، انسجام گروهی و رضایت ورزشکار را با موفقیت تیم‌های ورزشی مورد بررسی قرار گیرد. مربیان، محققین و مسئولین سازمان‌های ورزش می‌توانند با استفاده از نتایج این پژوهش، برنامه‌ها و آموزش‌هایی فراهم نمایند تا بتوانند ورزشکاران را جهت افزایش انسجام تیمی و رضایت ورزشی و کاهش ابهام نقش به آموزش‌های روانشناسی مجهز کنند تا ورزشکاران را بهتر و مؤثرتر برای کسب موفقیت در مسابقات آماده نمایند.

اهداف تحقیق

الف) هدف کلی

بررسی رابطه میان درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش) با انسجام تیمی و رضایت فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی

ب) اهداف جزئی

اهداف جزئی این پژوهش شامل موارد زیر است:

۱. تعیین میزان درگیری نقش (ابهام نقش، پذیرش نقش و رضایت نقش) در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۲. تعیین میزان انسجام تیمی در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۳. تعیین میزان رضایت ورزشکار در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۴. بررسی رابطه بین ابهام نقش با پذیرش نقش در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۵. بررسی رابطه بین ابهام نقش با رضایت نقش در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۶. بررسی رابطه بین ابهام نقش با انسجام تیمی در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی

۷. بررسی رابطه بین ابهام نقش با رضایت ورزشکار در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۸. بررسی رابطه بین پذیرش نقش با انسجام تیمی در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۹. بررسی رابطه بین رضایت نقش با انسجام تیمی در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۰. بررسی رابطه بین پذیرش نقش با رضایت ورزشکار در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۱. بررسی رابطه بین رضایت نقش با رضایت ورزشکار در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۲. تعیین متغیرهای پیش‌بینی کننده پذیرش نقش از میان چهار زیر مقیاس ابهام نقش (ابهام مرتبط با حیطة مسئولیت، حیطة رفتار، حیطة ارزیابی نقش و ابهام مربوط به پیامدهای شکست) در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۳. تعیین متغیرهای پیش‌بینی کننده رضایت نقش از میان چهار زیر مقیاس ابهام نقش (ابهام مرتبط با حیطة مسئولیت، حیطة رفتار، حیطة ارزیابی نقش و ابهام مربوط به پیامدهای شکست) در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۴. تعیین متغیر پیش‌بینی کننده انسجام تیمی از بین متغیرهای پذیرش نقش و رضایت نقش در میان فوتبالیست‌های شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی
۱۵. تعیین متغیر پیش‌بینی کننده رضایت ورزشکار از بین متغیرهای پذیرش نقش و رضایت نقش در میان بازیکنان تیم‌های فوتبال موفق و ناموفق شرکت کننده در المپیاد یزد
۱۶. مقایسه میانگین متغیرهای عدم ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار در تیم‌های موفق (سه تیم بالای جدول قهرمانی) و تیم‌های ناموفق (سه تیم پایین جدول قهرمانی) شرکت کننده در المپیاد یزد.

ج) فرضیه‌های تحقیق

۱. بین ابهام نقش با (پذیرش نقش، رضایت نقش، پذیرش نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار) در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 - ۱-۱: بین ابهام نقش با پذیرش نقش در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 - ۲-۱: بین ابهام نقش با رضایت نقش در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 - ۳-۱: بین ابهام نقش با انسجام تیمی در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 - ۴-۱: بین ابهام نقش با رضایت ورزشکار در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد

۲. بین (پذیرش نقش و رضایت نقش) با انسجام تیمی در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 ۳. بین (پذیرش نقش و رضایت نقش) با رضایت ورزشکار در میان دانشجویان فوتبالیست رابطه وجود دارد.
 ۴. ابهام نقش در چهار بعد (ابهام مرتبط با حیطة مسئولیت ، حیطة رفتار، حیطة ارزیابی نقش و ابهام مربوط به پیامدهای شکست) پیش‌بینی کننده پذیرش نقش در میان دانشجویان فوتبالیست می‌باشد.
 ۵. ابهام نقش در چهار بعد (ابهام مرتبط با حیطة مسئولیت ، حیطة رفتار، حیطة ارزیابی نقش و ابهام مربوط به پیامدهای شکست) پیش‌بینی کننده رضایت نقش در میان دانشجویان فوتبالیست می‌باشد.
 ۶. پذیرش نقش و رضایت نقش پیش‌بینی کننده انسجام تیمی در میان دانشجویان فوتبالیست می‌باشد.
 ۷. پذیرش نقش و رضایت نقش پیش‌بینی کننده رضایت ورزشکار در میان دانشجویان فوتبالیست می‌باشد.
 ۸. بین میانگین متغیرهای (عدم ابهام نقش، پذیرش نقش، رضایت نقش، انسجام تیمی و رضایت ورزشکار) در تیم‌های موفق (سه تیم بالای جدول قهرمانی) و تیم‌های ناموفق (سه تیم پایین جدول قهرمانی) تفاوت وجود دارد.
- ۸-۱: بین میانگین عدم ابهام نقش در بازیکنان تیم‌های موفق رده‌ی بالای جدول (۳ تیم بالا) و پایین جدول (۳ تیم ناموفق) مسابقات تفاوت وجود دارد؟
- ۸-۲: بین میانگین پذیرش نقش و رضایت نقش در بازیکنان تیم‌های موفق رده‌ی بالای جدول (۳ تیم بالا) و پایین جدول (۳ تیم ناموفق) مسابقات تفاوت وجود دارد؟
- ۸-۳: بین میانگین انسجام تیمی در بازیکنان تیم‌های موفق رده‌ی بالای جدول (۳ تیم بالا) و پایین جدول (۳ تیم ناموفق) مسابقات تفاوت وجود دارد؟
- ۸-۴: بین میانگین رضایت ورزشکار در بازیکنان تیم‌های موفق رده‌ی بالا (۳ تیم بالا) و پایین جدول (۳ تیم ناموفق) مسابقات تفاوت وجود دارد؟

محدودیت های تحقیق:

الف) محدودیت های قابل کنترل محقق :

- ۱- جامعه آماری مورد بررسی را تمامی دانشجویان فوتبالیست شرکت کننده در نهمین المپیاد را تشکیل می‌دهند.
- ۲- از آزمودنی ها خواسته شد بعد از اتمام مسابقات پرسش‌نامه‌ها را تکمیل کنند.
- ۳- تعداد زیاد سئوالات پرسش‌نامه‌ها

ب) محدودیت های غیرقابل کنترل محقق :

- ۱- اختلاف سابقه عضویت آزمودنی‌ها در تیم‌ها.
- ۲- موفقیت زمانی از نظر شرایط روحی هنگام پاسخ به سئوالات پرسش‌نامه پس از مسابقات (برد یا باخت در آخرین مسابقه)
- ۳- میزان خواب و استراحت، وضعیت روانی، سابقه بیماری های گذشته و تغذیه قابل کنترل نبوده و ممکن است بر نتایج تحقیق تأثیر داشته باشد.
- ۴- صداقت پاسخ گویی از جانب آزمودنی‌ها به سئوالات پرسشنامه
- ۵- برگزاری چندین مسابقه برای هر یک از تیم‌ها در یک هفته (به علت فشردگی بازی‌ها در برنامه‌های المپیا)

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق

ابهام نقش^۱

ابهام نقش به عنوان فقدان وضوح اطلاعات درباره انتظارات مرتبط با موفقیت یک شخص، تعریف شده است (کاهن و همکاران^۲، ۱۹۶۴)، به این معنی که شخص در مورد فعالیت‌هایی که از او در عملکرد ورزشی انتظار می‌رود، آگاهی کافی ندارد و در این زمینه دچار ابهام می‌باشد. در این تحقیق منظور از ابهام نقش نمره‌ای است که فرد در پرسشنامه معیار ادراک نقش که بوسیله بیوکامپ و همکاران^۳ (۲۰۰۲) توسعه یافت و شامل ۲۰ سؤال می‌باشد، کسب می‌نماید.

پذیرش نقش^۴

پذیرش نقش بعنوان قبول انتظارات که در واقع یک پاسخ آشکار رفتاری به فشار یک نقش ویژه است، تعریف می‌شود (بیدل^۵ ۱۹۷۹). بعبارت دیگر، بیدل (۱۹۷۹) روشن کرد که پذیرش در واقع یک فرایند شناختی پنهان است که به وسیله آن دو انتظار با هم مقایسه می‌شوند. در این تحقیق منظور از پذیرش نقش نمره‌ای است که فرد در پرسشنامه‌ی پذیرش نقش و رضایت نقش با استفاده از معیاری که به وسیله برای (۱۹۹۸) توسعه یافت، کسب می‌کند و شامل ۳ سؤال در این پرسشنامه می‌باشد.

رضایت نقش^۶

رضایت نقش به عنوان یک حالت مؤثر درگیری نقش، در نظر گرفته می‌شود. و تنها عنصر مؤثری است که در ادبیات شناخته شده است (آیس، بیوکامپ و برای، ۲۰۰۶). لوک^۷ (۱۹۷۶)

1 . role ambiguity

2 . Kahn et al

3 . Beauchamp et al

4 . role acceptance

5 . Biddle

6 . role satisfaction

7 . Locke

رضایت شغل [نقش] را به عنوان حالت شاد بودن که شخص در نتیجه‌ی احساسی را در هنگام انجام دادن نقش یا شغلش دارد، و یا ارزش‌های شغل یا نقشش را برآورده می‌کند. در این تحقیق منظور از رضایت نقش نمره‌ای است که فرد در پرسشنامه‌ی پذیرش نقش و رضایت نقش با استفاده از معیاری که به وسیله برای^۱ (۱۹۹۸) توسعه یافت، کسب می‌کند و شامل ۳ سؤال در این پرسشنامه می‌باشد.

انسجام تیمی^۲

در یک نگاه، معمولاً تعریف پذیرفته شده انسجام ورزشی عبارت است از فرایندی پویا که در میل با هم بودن گروه، باقی ماندن تا زمان دستیابی به اهداف ابزاری و یا ارضاء نیازهای عاطفی اعضا، منعکس شده است (کارون، براوای و ویدمیر^۳، ۱۹۹۸). در این تحقیق منظور از انسجام تیمی نمره‌ای است که فرد در پرسشنامه انسجام گروهی در تیم‌های ورزشی (کارون، ویدمایر و براوای، ۱۹۸۵) بر اساس مدل ادراکی کارون (۱۹۸۲) کسب می‌نماید این پرسشنامه ۱۸ سؤالی انسجام گروهی را در چهار بعد اندازه گیری می‌کند.

رضایت ورزشکار^۴

رضایت ورزشکار به عنوان حالت عاطفی و مثبتی تعریف شده است که از ارزیابی ساختارها، فرایندها و نتایج مرتبط با تجربه یک ورزشکار استنتاج می‌شود (چلادورای و رایمر^۵، ۱۹۹۷) و مربوط به رضایت از خود، عملکرد و غیره می‌باشد. در این تحقیق منظور از رضایت ورزشی نمره‌ای است که فرد در پرسشنامه رضایت ورزشکار رایمر و چلادورای (۱۹۹۸) کسب می‌نماید این پرسشنامه شامل ۲۷ سؤال می‌باشد.

^۱ . Beray

^۲ . team cohesion

^۳ . Carron, Brawley, & Widmeyer

^۴ . athlete satisfaction

^۵ . Riemer &Chelladurai